

povinné péče ve vykonávání místní policie, jež v podstatě vyžaduje, by obec učinila veškerá opatření k odstranění toho, co ohrožuje nebo poškozují život, zdraví, majetek, bezpečnost a blaho obyvatelů obce. Leč tomu tak zde není. Žalobce neodvozuje žalobní nárok ani z toho, že obec zanedbala povinnou péči opatřovati obec pitnou vodou, ani z toho, že neučinila v obci potřebných opatření bezpečnostních proti ohni, nýbrž opírá žalobu o to, že orgány obce nešetřily z viny nebo z nedbalosti zvláštních opatření, jež ukládají platné zákony nebo závazná úřední nařízení každému majiteli provozu, že zaviniily při topení kotle, sloužícího k čerpání pitné vody, požár, jímž byl poškozen žalobcův majetek. Jde tu tedy o ručení obce jako podnikatelky podle XXX. hlavy obč. zák., nikoli však o to, že zástupcové obce dopustili se nedbalosti, neb opomenutí při vykonávání veřejné moci jim svěřené, při činnosti úřední, veřejnoprávní, jak se mylně domnívá stěžovatelka. Nedopadají proto vývody dovolacího rekursu, jež se zabývají otázkou, zda obec ručí, či neručí za čin ať do- losní ať kulposní, pokud jde o jejich úřední činnost veřejnoprávní.

Čís. 8497.

Pozůstalý poslední vůlí pominutý manžel není oprávněn domáhati se soupisu pozůstalosti vzhledem ku svému nároku na slušné zaopatření (§ 796 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1928, R I 858/28.)

Návrhu pozůstalé vdovy, by byl zřízen soupis a proveden odhad manželovy pozůstalosti s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, r e k u r s n í s o u d návrh zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Při posuzování věci, oniž jde, vycházeti jest z návrhu, který stěžovatelka učinila podle obsahu protokolu ze dne 16. srpna 1928. Podle protokolu uplatnila zůstavitelova vdova proti dědicům z poslední vůle nárok na slušné zaopatření podle § 796 obč. zák. a žádala, by za účelem zjištění jejího zákonného dědického podílu jako základu pro výměru jejího nároku byl proveden odhad pozůstalosti. Z obsahu návrhu stěžovatelky nevyplývá, že tím učinila i návrh podle § 812 obč. zák. na oddělení pozůstalosti od dědicova jmění, čemuž svědčí i to, že stěžovatelka zdůraznila v dalším svém přednesu, poukazujíc k § 795 obč. zák., že jde u ní o stejný nárok, jako je nárok nepominutelného dědice. Pokouší-li se tudíž stěžovatelka vyvoditi v dovolací stížnosti opodstatněnost návrhu z ustanovení § 812 obč. zák., jest vývody ty nechati bez povšimnutí, an, jak uvedeno, nebyl jí za pozůstalostního řízení učiněn návrh podle tohoto ustanovení zákona. Nelze také souhlasiti s názorem stěžovatelky, že jest podle nynějšího doslovu § 796 obč. zák. považovati pozůstalého

a poslední vůlí pominutého manžela co do jeho nároku na slušné zaopatření za osobu, která jest podle § 92 nesp. říz. oprávněna žádati za soupis. Podle § 92 nesp. říz., který nedoznal změny dílčí novelou k obč. zák., jsou oprávněni žádati za soupis dědic přihlásivší se výmínečně (§ 802 obč. zák.), nepominutelný dědic v případě § 804 obč. zák. a věřitel pozůstalosti, odkazovník, nebo nepominutelný dědic v případě § 812 obč. zák. O případ § 802 obč. zák. tu vůbec nejde. Že nejde o případ § 812 obč. zák., bylo již shora řečeno. Ale nejde ani o případ § 804 obč. zák. Toto ustanovení dává právo žádati za soupis jen nepominutelným dědicům, jimiž jsou podle § 762 obč. zák. jen děti nebo rodiče. Tyto osoby jsou oprávněny žádati za soupis z toho důvodu a k tomu účelu, by bylo lze správně vyměřiti povinný díl (§ 784 obč. zák.). Leč nárok podle § 796 obč. zák. nemá, jakž vyplývá z jeho doslovu (manžel nemá práva na povinný díl) a jak to nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutí čís. 3458 sb. n. s., povahu nároku na povinný díl, nýbrž jest podstatou i právním důvodem zcela odlišným od povinného dílu. Dovolací stížnosti bylo tudíž odepřiti úspěch.

Čís. 8498.

Byla-li smlouva o stavbě (silnice) uzavřena v osmém měsíci světové války, bylo na podnikateli, by se ve smlouvě zabezpečil proti hroziící mu ztrátě pro případ dalšího trvání války a zhoršení stavebních poměrů.

Ustanovení § 1447 obč. zák. nelze se dovolávati, nenastala-li pro povinnou osobu nutnost obětovati na splnění smlouvy mimořádně vysoké kapitály a nenabyla-li tím druhá strana nepřiměřeného obohacení. Pokud nelze pokládati plnění za nedostizhné tím, že se zvýšil náklad na stavbu (silnice).

Přispěl-li podnikatel svou liknavostí k tomu, že se dohotovení převzaté stavby (silnice) protáhlo a že ho následkem toho stihly škodlivé následky dalšího trvání války, jest práv náhradou škody objednateli, jenž byl podle smlouvy oprávněn dáti provéstí na podnikatelův účet práce nevykonané podnikatelem včas.

Uplatnění námítky podle § 934 obč. zák. předpokládá, že zkrácený smlouvu splnil.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1928, Rv I 1911/27.)

Žalující zastupitelský okres v Čechách domáhal se na žalovaném staviteli náhrady škody. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d uznal žalobní nárok důvodem po právu.

D ů v o d y:

Žaloba zakládá se na smlouvě o dílo, již žalující strana dne 30. března 1915 zadala žalovanému stavbu silnice v délce 5355 m za úplatu 60.802 Kč podle stavebních podmínek, podle nichž žalovaný byl